

Digital Waters
PhD Pilot

Pienten vesialueiden oikeudellinen suoja

Marika Teini, Itä-Suomen yliopisto

UNIVERSITY
OF TURKU

Aalto University

Åbo Akademi

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

NLS
FINNISH GEOSPATIAL
RESEARCH INSTITUTE
FGI

ILMATIETEEN LAITOS
METEOROLOGISKA INSTITUTET
FINNISH METEOROLOGICAL INSTITUTE

MINISTRY OF
EDUCATION AND CULTURE

Research Council
of Finland

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

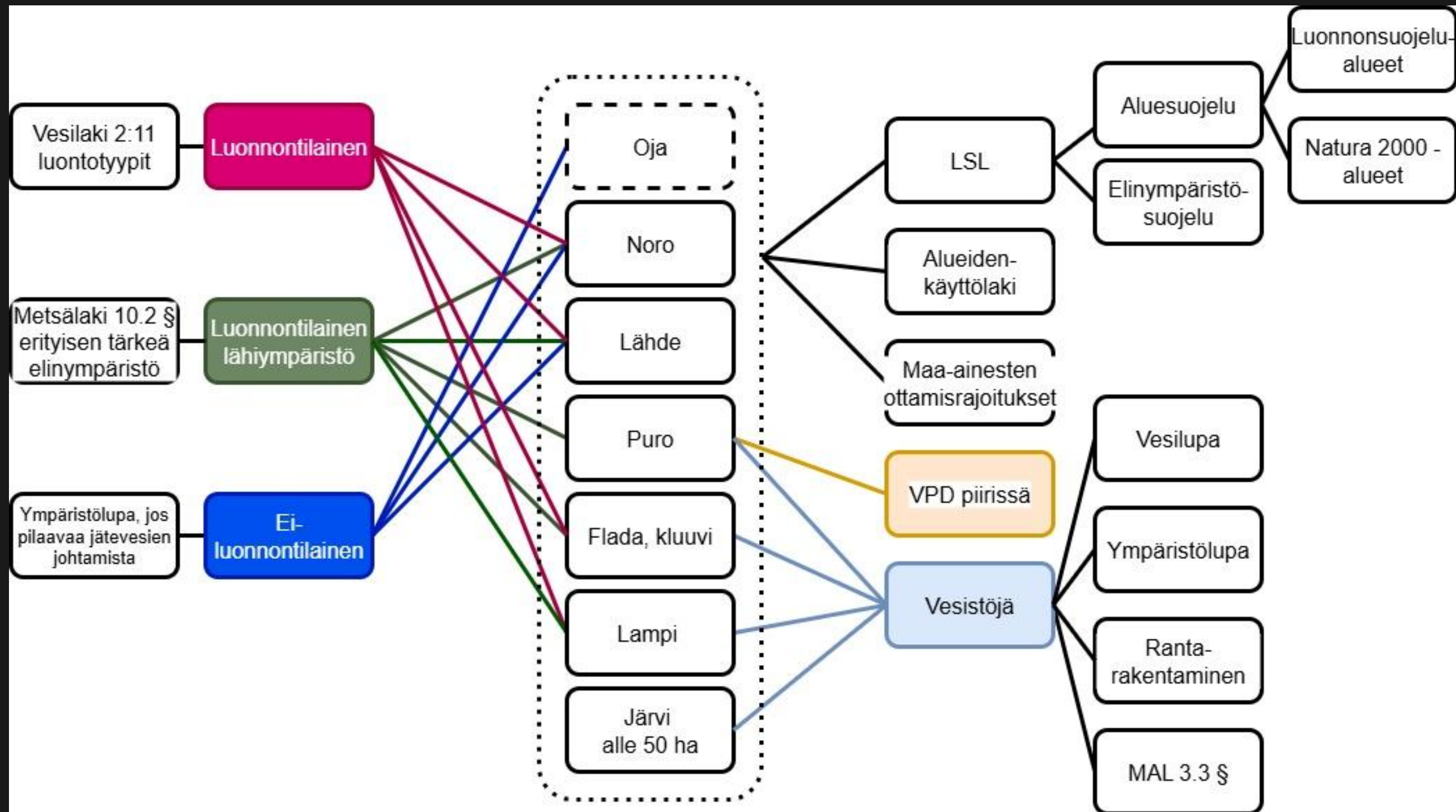

Finnish Institute for
Health and Welfare

Tausta

- Vesipuitedirektiivi: Kaikissa pinta- ja pohjavesimuodostumissa tulee saavuttaa vähintään hyvä tila, eikä vesimuodostuman tila ei saa heikentyä hankkeen tai toiminnan johdosta
- *Sweetman* (C-301/22):
Vesipuitedirektiivin velvoitteet eivät koske alle 50 ha järviä ja valuma-alueeltaan alle 10 km² jokia kuin välillisesti
- Millaista suojaa nämä pienet vesialueet saavat Suomen sääntelyjärjestelmässä?

Pienvedet

- VL 2:11: *Luonnontilaisten* pienvesien luonnontilan vaarantaminen on kielletty.
- Poikkeus voidaan myöntää, jos vesiluontotyyppin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu.
- ML 10.2 §: Erityisen tärkeät elinympäristöt.
- Ominaispiirteitä säilyttävät tai vahvistavat hoito- ja käyttötoimenpiteet mahdollisia.
- Suojan edellytyksenä elinympäristön pienialaisuus tai metsätaloudellinen vähämerkityksellisyys.

Luokittelemattomat vesistöt

- Entä pienveden ja VPD luokittelun väliin sijoittuvat vesistöt eli erityisesti 1-50 hehtaarin järvet?
 - Eivät kuulu pienvesisääntelyn eivätkä vesipuitedirektiivin mukaisen vesimuodostumaluokittelun piiriin.
 - Saavat suojaa erityisesti ympäristönsuojelulain pilaamiskiellon, vesilain lupasääntelyn ja luokiteltuihin vesistöihin kohdistuvan vaikutuksen kautta.
- *Sweetman* (C-301/22): Luokittelemattomaan vesistöön kohdistuva ei hanke saa heikentää luokitellun vesistön tilaa välillisestikään.
- KHO 2025:1: Vesienhoitosuunnitelmaan nähden erillisillä tilaluokituksilla ei ole itsenäistä merkitystä. Jos hanke kohdistuu luokittelemattomaan vesistöön, voi ympäristöluvan esteenä olla se, että hanke aiheuttaa merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Huomioita

- Sääntely vaikeaselkoista: suojainstrumentteja on, mutta hajallaan ja soveltamisala vaihteleva
 - Epäsymmetrisyys: esim. VPD:n tiukat vaatimukset vs. YSL mukaisissa hankkeissa pienten vesialueiden viimesijainen suoja on merkittävän pilaamisen kiello
 - Luonnonsuojeluinstrumenttien pistemäisyys
 - Ei-luonnontilaisten pienvesien huomioimisessa aukkoja
 - Poikkeusluvut
- Vaikeuttavat vesien suojelun kokonaisvaltaista hallintaa, toteuttamista ja tavoitteiden saavuttamista.

Kiitos!

Marika Teini

marika.teini@uef.fi

digitalwaters.fi/phd-pilot/

Research Council
of Finland

MINISTRY OF
EDUCATION AND CULTURE